

Załącznik nr 1 – Zakres i cele zadań przewidzianych do realizacji w ramach projektu niekonkurencyjnego pn. „Regionalne Obserwatorium Procesu Transformacji 2.0 (ROPT 2.0)”

Zadania realizowane w zakresie 4 modułów, o których mowa w § 2 ust 1 Regulaminu Konkursu ofert w ramach otwartego naboru partnerów, będą realizowane w ramach trzech obszarów: gospodarka, społeczeństwo oraz środowisko zgodnie z poniższym:

- I. Moduł analityczno-badawczy** - w ramach tego modułu nadrzędnym będzie identyfikowanie wyzwań i potrzeb w obszarze transformacji regionu, prowadzenie badań i analiz strategicznych dotyczących aktualnej sytuacji, trendów rozwojowych i prognozowania zmian społeczno-gospodarczych i środowiskowych zachodzących w regionie, w tym realizacja działań diagnostycznych, badawczych, analitycznych, foresightowych w zakresie realizacji procesu sprawiedliwej transformacji w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym poprzez:
- a) opracowanie 4 raportów badawczych diagnozujących zjawiska społeczno-gospodarczo-kulturowe zachodzące w regionie w kontekście procesu transformacji m.in. w zakresie rynku pracy, społeczności w największym stopniu narażonych na skutki trwającego procesu sprawiedliwej transformacji,
 - b) opracowanie analizy SWOT dla 7 podregionów węglowych województwa śląskiego, obejmującej obszar zielonej, cyfrowej i niskoemisyjnej gospodarki, szczególnie w kontekście określenia możliwości i zagrożeń dla transformacji w każdym z podregionów w wymienionym powyżej zakresie,
 - c) opracowanie foresight'u społeczno-gospodarczego dla poszczególnych podregionów węglowych województwa śląskiego,
 - d) opracowanie rekomendacji do aktualizacji Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Woj. Śląskiego po 2030 roku,
 - e) analiza dot. definiowania pojęcia firmy ekologicznej,
 - f) coroczne przygotowanie publikacji „Regionalne Studia Transformacji”.

Każde z badań powinno być realizowane w trzech etapach obejmujących:

I etap - przygotowanie metodologii badania, jego ostatecznej koncepcji - m.in. ustalanie pojęć, określenie celu dla każdego badania i pytań badawczych; operacjonalizacja (m.in. wybór technik badawczych i doboru grup badanych, zasad analizy danych), przygotowanie narzędzi badawczych, przeprowadzenie desk research;

II etap - realizację badań terenowych - m.in. przeprowadzenie pilotażu badań, dobór próby, realizacja badań terenowych, weryfikacja zebranego materiału empirycznego, kodowanie materiału surowego, analiza materiału empirycznego;

III etap - przygotowanie końcowego raportu z badań.

Badania powinny być przeprowadzone m.in. metodą ilościową i jakościową przy wykorzystaniu techniki kwestionariuszowej i wywiadów indywidualnych. Badania wykonane zostaną z wykorzystaniem metodyki triangulacji, która zwiększa wiarygodność otrzymanych wyników oraz możliwość ich ekstrapolacji na badaną populację. Nie wyklucza się dopuszczenia zmiany technik badawczych na etapie operacjonalizacji, na takie, które uznane będą za bardziej efektywne. Ponadto badania powinny zostać przeprowadzone na jak największej próbie, która odwzorowywać będzie cechy populacji, aby otrzymać rzetelne wyniki badań.

Badania zostaną opracowane z wykorzystaniem metod badań jakościowych (m.in. FGI, IDI, case study, desk research, metoda delficka) oraz ilościowych (m.in. badania ankietowe typu CAWI/CATI). W doborze grupy badawczej zostaną wykorzystane metody doboru nieprobabilistycznego, angażujące grupy respondentów z różnych kręgów interesariuszy, zaangażowanych w proces transformacji.

Tematyka badań odzwierciedla potrzebę pogłębienia diagnozy oraz aktualizacji wyzwań i kierunków dla działań podejmowanych w związku z trwającym procesem transformacji społeczno-gospodarczej i środowiskowej województwa śląskiego, w tym podregionów górniczych.

II. Moduł partycypacyjno-edukacyjny – ma na celu:

- a) promocję partycypacyjnego modelu prowadzenia transformacji społeczno-gospodarczej i środowiskowej w województwie śląskim, w tym wzmocnienie sieciowania i nawiązywania współpracy pomiędzy interesariuszami tego procesu,
- b) inicjowanie i animowanie działań na rzecz kształtowania nowych funkcji, tożsamości i wizerunku regionu, w szczególności gmin górniczych,
- c) wspieranie działań na rzecz dywersyfikacji łańcucha wartości sektora okołogórniczego oraz działalności gospodarczej w gminach górniczych poprzez m.in. promowanie alternatywnych i innowacyjnych branż/gałęzi przemysłu zgodnych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami oraz potrzebami rynkowymi, wynikającymi z działań w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki UE do roku 2050.

W związku z powyższym planowana jest realizacja takich form wsparcia jak warsztaty, konwersatoria, warsztaty edukacyjne, webinary, spotkania networkingowe m.in. dla związków zawodowych, gmin, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, których zadaniem będzie:

- budowanie i pogłębianie wiedzy oraz kompetencji poszczególnych interesariuszy procesu transformacji,
- inicjowanie i animowanie współpracy, poprzez dzielenie się wiedzą oraz wspólne wypracowywanie rozwiązań i modeli transformacyjnych,
- wymianę doświadczeń w zakresie dobrych praktyk, know-how i modelowych rozwiązań,
- informowanie, promowanie i upowszechnianie procesu transformacji społeczno-gospodarczej i środowiskowej w podregionach górniczych województwa śląskiego.

Dodatkowo, w ramach modułu zrealizowane zostaną:

- wizyty studyjne w Polsce i w Europie w celu wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie wdrażania procesu sprawiedliwej transformacji w sektorze przedsiębiorców, organizacji społecznych, instytucji naukowo-badawczych itp.,
- kampanie informacyjno-promocyjne służące promocji współpracy i partycypacyjnego modelu prowadzenia procesu transformacji regionu,

oraz planowane jest przygotowanie podręczników/poradników dobrych praktyk dla poszczególnych grup interesariuszy procesu tj. związków zawodowych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, jednostek samorządu terytorialnego.

III. Moduł pilotażowy – będzie się skupiał na wieloaspektowych działaniach pilotażowych, na rzecz wzmocnienia podmiotów zaangażowanych w proces transformacji społeczno-gospodarczej i środowiskowej podregionów górniczych województwa śląskiego m.in.

jednostek samorządu terytorialnego, instytucji rynku pracy, instytucji otoczenia biznesu, podmiotów gospodarczych, sektora naukowo-badawczego, organizacji społecznych i pozarządowych, w celu efektywnego zarządzania procesem oraz jego skutecznego wdrażania.

W ramach modułu zostaną wypracowane rozwiązania/modele m.in. w zakresie roli dialogu i skutecznej komunikacji w procesie transformacji, kompleksowego zagospodarowania terenów pogórnich i poprzemysłowych, dywersyfikacji przedsiębiorstw, z sektora okołogórniczego lub działających w przemyśle tradycyjnym, integrowania społeczności lokalnej na rzecz kształtowania nowego wizerunku/tożsamości gmin górniczych. Przewidziano realizację czterech „laboratoriów transformacji”.

IV. Moduł strategiczno-implementacyjny – będzie obejmował:

- a) wzmocnienie współpracy i inicjowania partnerstw pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami otoczenia biznesu i sektorem biznesu, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorstw okołogórnich oraz przedsiębiorstw z sektora przemysłu tradycyjnie wysokoemisyjnego, w celu skutecznej adaptacji do zmian, wynikających z prowadzonej transformacji społeczno-gospodarczej i energetycznej regionu,
- b) gromadzenie i upowszechnianie wiedzy na temat procesu transformacji, w tym koncepcji i pomysłów na efektywne zagospodarowanie terenów i obiektów pogórnich oraz poprzemysłowych, związanych z ich ponownym wykorzystaniem na cele gospodarcze, środowiskowe i społeczne,
- c) monitorowanie i ocenę procesu sprawiedliwej transformacji we współpracy ze wszystkimi podmiotami dotkniętymi skutkami transformacji.

W ramach modułu będą rozwijane i usprawniane narzędzia i metody zarządzania procesem transformacji na poziomie regionalnym t.j.:

- rozbudowa i aktualizacja bazy interesariuszy procesu sprawiedliwej transformacji,
- tworzenie i promocja bazy dobrych praktyk dot. procesu transformacji w obszarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym,
- bieżące monitorowanie procesu transformacji społeczno-gospodarczej i środowiskowej,
- koordynacja forum debaty regionalnej nt. sprawiedliwej transformacji poprzez organizację corocznego Forum Sprawiedliwej Transformacji,
- koordynowanie platformy wymiany wiedzy/ informacji w zakresie procesu sprawiedliwej transformacji w regionie,
- współpraca oraz wymiana wiedzy i doświadczeń z regionami górniczymi w Polsce oraz organizacjami/ instytucjami międzynarodowymi wspierającymi proces sprawiedliwej transformacji.